

DIGI- JA
VÄESTÖTIETO-
VIRASTO

Utredning av kommunernas digitala säkerhet

Myndigheten för digitalisering
och befolkningsdata

17.5.2021

17.5.2021

Innehållsförteckning

1	Allmänt	2
1.1	Sammanfattning.....	2
1.2	Rapportens tyngdpunkt.....	2
1.3	Övriga utredningar	3
2	Beskrivning av nuläget för kommunernas digitala säkerhet	4
2.1	Föregångare	4
2.1.1	Föregångarnas framgångar inom digital säkerhet	4
2.1.2	De viktigaste utvecklingsobjekten	5
2.2	Alla svar.....	6
2.2.1	De viktigaste framgångarna	6
2.2.2	De viktigaste utvecklingsobjekten	9
2.3	Trender och lyft.....	10
3	Beskrivning av målbilden för kommunernas digitala säkerhet	12
3.1	Föregångare	12
3.2	Alla svar.....	15
3.3	Trender och lyft.....	18

17.5.2021

1 Allmänt

1.1 Sammanfattning

Vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata pågår projektet JUDO som grundar sig på utvecklingsprogrammet för digital säkerhet inom den offentliga förvaltningen samt statsrådets principbeslut om digital säkerhet och dess genomförandeplan 2020–2023. Projektet omfattar flera utvecklingsprojekt med koppling till digital säkerhet.

Denna rapport sammanställer centrala observationer från enkäten om digital säkerhet som genomfördes i kommunerna hösten 2020. Syftet med utredningen var att gestalta nuläget för kommunernas digitala säkerhet och servicebehoven i anslutning till den.

Utgående från utredningen drogs följande slutsatser:

- Kommunerna behöver nätverk och stöd för att identifiera sina behov. Det är nyttigt att dela god praxis inom nätverken. Eftersom kommunerna är olika behövs samarbete på olika teman. Ett centralt mål för samarbetet bör vara att förbättra förståelsen och kompetensen.
- Det stöd och de tjänster som produceras för kommunerna ska kunna ses och nås på ett tydligt sätt. När kommunen skaffar en tjänst ska den kunna bedöma nyttan med den i förhållande till sina egna behov.
- Tjänsterna bör utvecklas i nära samarbete med tjänsteproducenterna, då uppnår parterna samförstånd om kommunernas behov. Kommunerna har olika anledningar att använda köpta tjänster. Det är viktigt att hitta innovativa sätt att lösa utmaningarna inom digital säkerhet eftersom resurserna är knappa. Utvecklingen ska ske i samarbete mellan den privata och den offentliga sektorn.
- Arbetet ska inriktas på strategiskt viktiga objekt och bakom utvecklingen ska det finnas en tillräcklig helhetsbild av kommunernas situation, som i större utsträckning ska beaktas i styrningen av den digitala säkerheten inom den offentliga förvaltningen.

Utifrån utredningen utarbetas under mars 2021 en utvecklingsplan för tjänster inom digital säkerhet.

1.2 Rapportens tyngdpunkt

Denna rapport analyserar resultaten av en omfattande enkät där man kartlade nuläget och målbilden för kommunernas digitala säkerhet och relaterade tjänster. Sammanlagt 98 personer svarade på enkäten. I enkäten utreddes olika delområden i anslutning till digital säkerhet och hur de förverkligas. Denna rapport fokuserar på att analysera kommunernas nuläge och

17.5.2021

behov, men resultaten från enkäten används också för att utveckla kommunernas tjänster för digital säkerhet. En separat koncis rapport om utvecklingen utarbetas under våren 2021.

I den här rapporten har vi i korthet samlat ämnen som är intressanta med tanke på enkätens resultat. Utifrån resultaten identifierades föregångare, det vill säga kommuner som hade tydliga framgångar inom ett eller flera delområden i enkäten. Framgångarna kartlades närmare med hjälp av några temaintervjuer. Syftet var att lära sig den bästa praxisen bakom framgångarna. I utredningen fästes också uppmärksamhet vid centrala trender och fenomen som påverkar utvecklingen av de tjänster som kommunerna erbjuder.

I denna rapport beskrivs centrala iakttagelser av kommunernas svar. Utredningens huvudsakliga syfte var att identifiera kommunernas behov, men utifrån resultaten identifierades föregångarkommuner tydligt. Denna föregångarroll har diskuterats lite mer ingående i rapporten. En annan intressant grupp var de "ihärdiga", det vill säga organisationer som har knappa resurser till sitt förfogande men som ändå lyckas klara av utmaningar på ett bra sätt. Denna grupp kommer i fortsättningen att undersökas närmare.

JUDO-projektet genomförs med hjälp av kundorienterade metoder, såsom servicedesign. Genom en kundorienterad utveckling säkerställer man redan från början av projektet genuina kundproblem och deras grundorsaker, så att framtidens lösningar i JUDO-projektet som helhet bättre än tidigare betjänar utvecklingen av den digitala säkerheten inom den offentliga förvaltningen.

1.3 Övriga utredningar

Även resultaten från andra utvecklingsprojekt inom JUDO-projektet kommer att utnyttjas i den fortsatta utvecklingen. Ett av dessa är rapporten från projektet om skydd av den offentliga förvaltningens digitala infrastruktur som presenterar nuläget för den nationella förmågan beträffande den offentliga förvaltningens säkerhetsarkitektur. I infrastrukturrapporten har uppgifter samlats in genom en kommunenkät och en annan enkät. Sammanlagt fick man svar från 186 organisationer som är indelade i grupperna kommuner, statliga ämbetsverk, sjukvårdsdistrikt, universitet och yrkeshögskolor.

Samtidigt som JUDO-projektet utvecklas den digitala säkerheten genom finansministeriets projekt Haukka. Projekten har framskridit parallellt och kompletterar varandra. I båda projekten har man gjort en omfattande utredning av nuläget som många organisationer inom den offentliga förvaltningen och deras experter har deltagit i.

17.5.2021

2 Beskrivning av nuläget för kommunernas digitala säkerhet

2.1 Föregångare

Till *föregångare* utsågs kommuner vars svarsresultat visade på framgångar inom *ett eller flera delområden*. Det identifierades förenande faktorer bland föregångarna som validerades senare i fördjupade temaintervjuer. Kriterierna för att vara föregångare beskrevs inte på förhand, utan de identifierades först i resultaten från enkäten.

I de fördjupade temaintervjuerna var föregångarna de första som intervjuades. Tillsammans med dem validerades deras nuläge och målbild och man koncentrerade sig på att förstå varför och hur organisationerna hade lyckats inom vissa delområden. Genom att lära sig den bästa praxisen av föregångarna kan den också förankras i andra organisationer. Nedan beskrivs de viktigaste föregångarnas framgångar.

2.1.1 Föregångarnas framgångar inom digital säkerhet

I detta avsnitt beskrivs betydande framgångar hos föregångarna som har observerats som resultat av enkäten och temaintervjuerna.

Alla föregångare beskrev sig som reform- eller förändringsvilliga, vilket ansågs ha en stark koppling till föregångarskap. Förändringsviljan omfattade i synnerhet kundorientering och identifiering av slutanvändarnas behov. Som konkreta handlingar berättade föregångarna att de strävar efter mer kundorienterade tjänster både i sina egna utvecklingsprojekt och i upphandlingen av tjänster.

En förenande faktor bland föregångarna var att de alla deltog i TAISTO-övningarna (100 % deltog i övningarna årligen). Övning och utbildning ansågs vara viktiga även ur ett bredare perspektiv, och till exempel betonade föregångarna att den digitala säkerheten skulle ingå i introduktionerna.

Var och en av föregångarna använde flera utkontrakterade tjänster som genomfördes antingen av samkommunernas IKT-aktörer eller av kommersiella aktörer. Utkontrakteringen upplevdes vara nyttig, särskilt med tanke på de knappa resurserna. Föregångarna hade olika behov och krav på valet av tjänsteproducenter. Hos en del kommuner framkom till exempel regionalitet som en betydande faktor, medan centralisering av tjänster eller rekommendationer framhölls hos andra. Nästan alla föregångare upplevde utkontrakteringen som en bra sak, men det fanns skillnader i kundupplevelsen med olika tjänsteproducenter. Betydelsen av tjänsteproducenternas geografiska placering påverkades förutom av regionaliteten även av servicespråket.

17.5.2021

I enkäten observerades skillnader i den högsta ledningens stöd och förståelse, så även bland föregångarna. I vissa organisationer har ledningens stöd uppnåtts så att kommunens nyckelpersoner själva har berättat om den digitala säkerheten och främjat ämnets hörbarhet och synlighet genom en stark personlig insats. Dessutom hade representanter för informationsförvaltningen i flera föregångarkommuner hittat andra sätt att synliggöra den digitala säkerheten för den högsta ledningen, såsom att uppträda eller skaffa utomstående talare till evenemang där den högsta ledningens närvaro var obligatorisk.

Olika samarbets- och förtroendenätverk lyftes fram i synnerhet i temaintervjuerna. Det fanns många slags nätverk, till exempel personliga nätverk för informationssäkerhetschefen eller informationsförvaltningen med representanter för andra organisationer och tjänsteproducenter. Dessutom utnyttjade föregångarna samarbetet mellan kommunerna bland annat genom projekt. För vissa föregångare var regionalitet en viktig faktor i samarbetet, men för andra var till exempel samarbetskommunernas storlek eller jämförbarhet viktigare.

Även under 2020 har i synnerhet negativ publicitet och medierapportering om informationssäkerheten och dataskyddet ökat informationssäkerhets- och dataskyddets betydelse samt underlättat informationsförvaltningens ställning och intresset för den.

2.1.2 De viktigaste utvecklingsobjekten

I temaintervjuerna fördjupade man sig i utmaningarna och de viktigaste utvecklingsobjekten.

En viktig observation var den högsta ledningens brist på engagemang och förståelse i frågor som rör informationssäkerheten. Detta syntes till exempel i att representanter för informationsförvaltningen eller informationssäkerheten inte ingår i ledningsgruppen och därför är den regelbundna synligheten på rätt nivå begränsad. En av orsakerna till och utmaningarna med att få in informationsförvaltningen i ledningsgruppen var att man inte kunde hitta ett gemensamt språk. Ledningen behöver alltså ett tydligare budskap om den digitala säkerheten. Kommunikationen ska innehålla tillräckligt med konkret information, såsom exempel, vilket skulle höja den digitala säkerhetens ställning. I några föregångarkommuner hade informationsförvaltningen varit representerad i ledningsgrupperna under det senaste året. De berättade att ledningens medvetenhet och engagemang har ökat avsevärt och detta har syns i attityderna till digital säkerhet. Den ökade medvetenheten och engagemanget har i praktiken lett till att nya projekt som siktar på att främja digital säkerhet har inletts och gjort det möjligt att framgångsrikt genomföra projekten.

Ett annat viktigt utvecklingsobjekt gäller resurserna. Alla (100 %) föregångare svarade att de inte har tillräckliga resurser och 80 % svarade att de inte har tillräcklig kompetens. Siffrorna är skakande och därför fördjupade man sig särskilt i resurser i temaintervjuerna. I synnerhet berodde resursmängden på att det inte fanns några eller bara fanns få experter som arbetade med informationssäkerhet på heltid. Detta har lett till en situation där informationssäkerheten utförs vid sidan av andra uppgifter, vilket även leder till att förankringen, utbildningen

17.5.2021

och etableringen i utvecklings- och anskaffningsprojekten är instabil.

Dessutom hade många föregångarkommuner ett betydande antal pensioneringar. Det minskade antalet experter har utmanat de vardagliga funktionerna, eftersom man inte får några nya resurser eller rekryteringstillstånd. Även de föregångarkommuner som inte hade några pensioneringar inom den närmaste tiden upplevde svårigheter med rekryteringstillstånd. Många upplevde att åtminstone en expert till skulle underlätta och höja den digitala säkerheten så att den nästan motsvarade målbilden. Experten förväntades ha multiprofessionell erfarenhet, till exempel från kommunsektorn, informationssäkerhetsbranschen, Microsoft 365-tjänsterna och molnmiljön.

Föregångarna hade lyckats utkontraktera olika slags tjänster. Samtidigt upplevde man dock att det finns en stor personrisk vid utkontraktering, i synnerhet med stora tjänsteproducenter, när den expert som sköter kommunens ärenden byts ut (eller byts ofta), men informationen inte förs vidare hos tjänsteproducenten. En annan risk i anslutning till utkontraktering av tjänster var att kommunens egen kompetens skulle försvinna.

Servicebehoven har blivit mer kundorienterade och organisationerna önskar detsamma av tjänsteproducenterna. Som exempel lyfte man fram behovet av fortlöpande tjänster i stället för tjänster av engångsnatur. Till exempel fick de årliga TAISTO-övningarna beröm för att övningarna har förbättrats och man önskade att likadan kontinuitet skulle uppstå bland annat i kommunernas skanningstjänst som satts igång.

2.2 Alla svar

I det här avsnittet analyseras resultaten för alla 98 respondenter. Av resultaten har de viktigaste framgångarna och de viktigaste utvecklingsobjekten lyfts fram.

2.2.1 De viktigaste framgångarna

Som framgångar ses delområden i enkäten där majoriteten av respondenterna har svarat antingen "ja" eller "delvis av samma åsikt" samt "helt av samma åsikt".

74 % av organisationerna har identifierat frågor som är kritiska för deras egen verksamhet. Dessa är bland annat

- de viktigaste informationssystemen 92 %
- de viktigaste funktionerna, tjänsterna och processerna 84 %
- de viktigaste datalagren 62 %

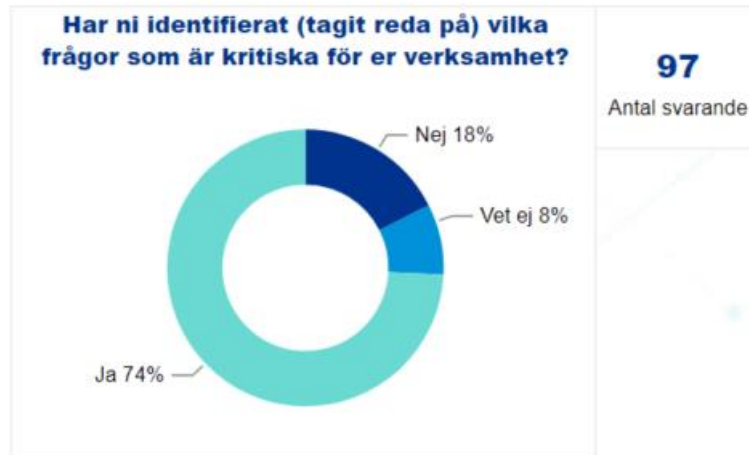

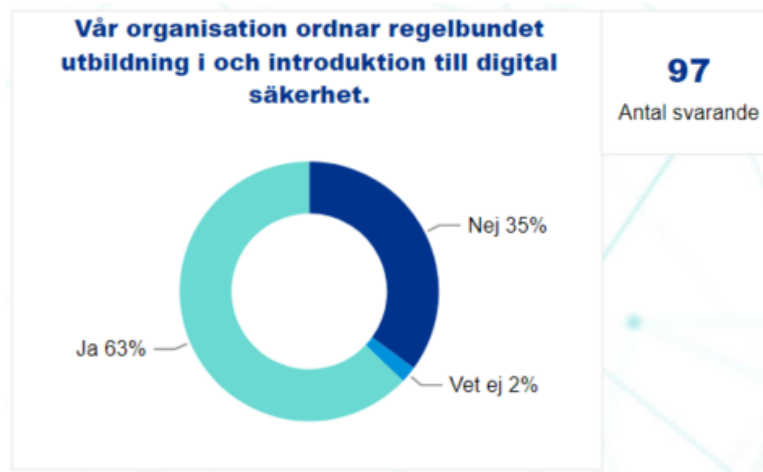
17.5.2021

— de viktigaste uppgifterna 37 %

63 % av respondenterna säger att de regelbundet ordnar utbildning och introduktion i digital säkerhet. I intervjuerna framkom olika sätt att genomföra introduktionen, men i synnerhet di-

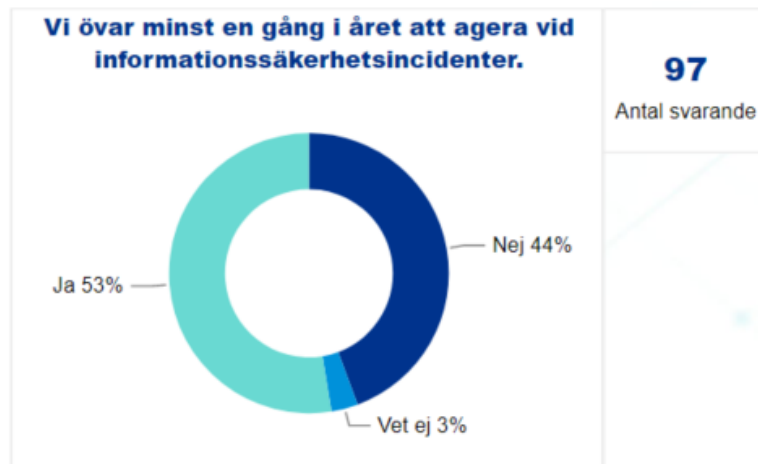
gitala kurser och utbildningar har en stark ställning. Organisationerna upplevde utbildningarna som särskilt viktiga och ansåg att webbutbildningarna var bra. Det förekom skillnader i övervakningen av prestationer, eftersom genomförandet av utbildningar inte följs överallt och endast i en del av kommunerna är utbildningar och introduktion i digital säkerhet obligatoriska.

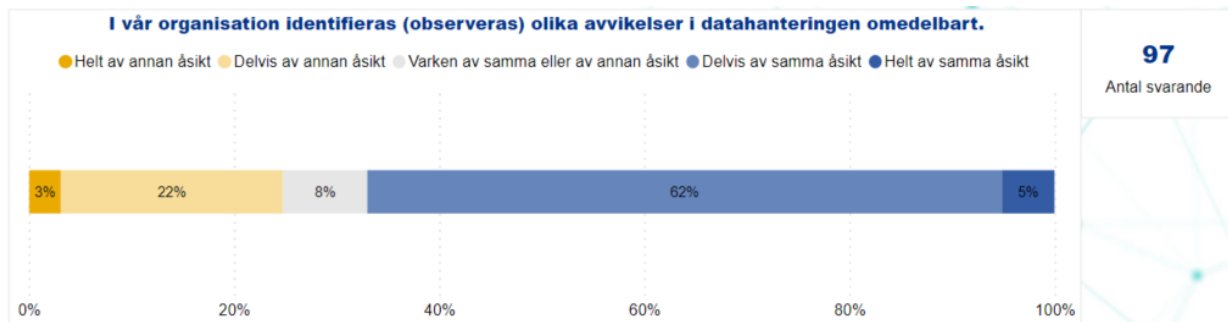
Drygt hälften, 53 % av respondenterna, uppgav att de övar på att agera vid informations säkerhetsincidenter minst en gång per år. Övningarnas betydelse återspeglades också i framgången i den digitala säkerheten, av föregångarna övade 100 % minst en gång per år. I synnerhet TAISTO-övningarna var ett bra sätt att öva enligt organisationerna.

17.5.2021

Man lyckades också mycket bra med att observera incidenter: 62 % av respondenterna var delvis av samma åsikt och 5 % helt av samma åsikt när det kom till att organisationerna utan dröjsmål upptäckte olika avvikelser i databehandlingen. 3 % svarade dock att de var helt av annan åsikt och 22 % delvis av annan åsikt.

Även när det gällde frågan om reaktion, det vill säga förmågan att agera effektivt vid avvikelser och snabbt återgå till normal verksamhet, svarade 58 % att de var delvis av samma åsikt och 7 % helt av samma åsikt.

17.5.2021

2.2.2 De viktigaste utvecklingsobjekten

De viktigaste utvecklingsobjekten är delområden där majoriteten eller ett betydande antal respondenter har svarat "nej" eller "delvis av annan åsikt" samt "helt av annan åsikt".

Av alla som svarade sade 75 % att organisationen har otillräckliga resurser för att sörja för organisationens digitala säkerhet. Endast 16 % uppgav att resurserna var tillräckliga och 8 % visste inte. Det har i synnerhet varit utmanande att få nya resurser och av intervjuerna framgick det att endast en tredjedel av de lediga platser som uppstår till exempel till följd av pensioneringar fylls. I allmänhet betraktades detta som en oroväckande fråga.

Ett tydligt utvecklingsobjekt är också tydligheten när det kommer till ansvar och skyldigheter. 43 % av respondenterna upplevde att ansvaret och skyldigheterna vid förverkligandet av den digitala säkerheten inte är tydliga. 40 % upplevde att ansvaret och skyldigheterna var tydliga och 16 % kunde inte säga något om att ansvaret åtminstone inte är helt tydligt. Detta beror delvis på knappa resurser – det saknas (eller finns inte tillräckligt med) heltidsanställda som arbetar med digital säkerhet, vilket gör att ansvaret och skyldigheterna förblir oklara.

17.5.2021

Även om organisationerna hade varit bra på att identifiera kritiska saker för verksamheten, uppgav endast 33 % att de klassificerade kritiska objekt. 55 % klassificerade inte objekt och 12 % visste inte, vilket gör att man kan dra slutsatsen att klassificering inte är särskilt vanlig praxis. Om det saknas enhetliga klassificeringskriterier kan man anta att de kritiska objekt som kommunerna identifierar inte är jämförbara i alla situationer. Kommunerna borde erbjudas ett lämpligt verktyg som möjliggör mer enhetlig verksamhet.

2.3 Trender och lyft

Föregångarna lyckades med olika saker, på olika sätt. Med andra ord lämpar sig en modell inte för alla, men via olika förenande faktorer identifierades kommuner för vilka liknande verksamhetsmodeller passar. Exempel på dessa är det regionala läget: även små kommuner kan

17.5.2021

vara föregångare med hjälp av ett bra nätverk eller samarbete, även om resurserna är små. Alla föregångare nämnde dock att de är villiga att förändras och särskilt kundorientering lyftes fram.

TAISTO-övningarna upplevdes som ett bra sätt att öva och deltagandet i övningarna hade en korrelation till föregångarskap – 100 % av föregångarna övade årligen.

Utifrån både enkäten och temaintervjuerna kunde man konstatera att de flesta kommunerna brottas med samma problem. De största utvecklingsobjekten var resurser och kompetens. 100 % av föregångarna svarade att de inte har tillräckliga resurser för att sörja för organisationens digitala säkerhet. Av alla respondenter svarade 89 % likadant. Resurserna var ett större problem än bara bristen på experter, eftersom brister också upplevdes i experternas kompetens. Det behövs i synnerhet fler erfarna experter och 73 % ansåg att kommunen inte har tillräcklig kompetens.

Rekryteringen upplevdes som särskilt utmanande, i synnerhet i kommuner där det förekom pensioneringar. Nya rekryteringar ses som en möjlighet att få in nya smidiga verksamhets sätt i organisationen, men alla kommuner som intervjuades upplevde att det är svårt att få rekryteringstillstånd för att ersätta dem som gått i pension.

Olika samarbetsnätverk lyftes fram som särskilt viktiga i temaintervjuerna. Samarbetsnätverken kan vara personliga, kommunens interna, mellan kommunerna samt mellan kommunerna och tjänsteproducenterna. Dessutom nämndes samarbetet mellan kommunerna och myndigheterna i intervjuerna. Ingen form av samarbetsnätverk lyftes fram särskilt mycket, men det framkom att det var viktigt att de fungerande nätverken var regelmässiga.

Ett viktigt utvecklingsobjekt är också förhållandet mellan kommunens högsta ledning och informationsförvaltningen. Informationsförvaltningen är till största delen inte representerad i kommunens ledningsgrupp och den digitala säkerheten har således ingen regelbunden synlighet på rätt nivå. Det framgick av intervjuerna att det kan ta flera år att få in informationsförvaltningen i kommunens ledningsgrupp. I de kommuner där den digitala säkerheten var representerad i ledningsgrupperna upplevdes det som en betydande fördel.

I temaintervjuerna framkom också den publicitet och mediala uppmärksamhet som den digitala säkerheten fått och som har lyft fram informationssäkerhetens ställning och intresset för den i ledningen för organisationerna. Särskilt negativ publicitet upplevdes förbättra den digitala säkerhetens ställning.

17.5.2021

3 Beskrivning av målbilden för kommunernas digitala säkerhet

3.1 Föregångare

Föregångarkommunerna fungerar som vägvisare när det gäller att fastställa en målbild. Antagandet är att de redan har löst flera problem som andra organisationer fortfarande arbetar med. Föregångarna intervjuades först för att få en djupare förståelse för hur de ser på målbilden i sin egen organisation och hur stort stöd de behöver för att uppnå målet.

Observation, reaktion och analys av händelser i datakommunikationsnätet, det vill säga säkerhetsoperationscentret, förverkligas i nuläget till stor del tillsammans med antingen samkommunens IKT-aktör eller en kommersiell tjänsteproducent. I målbilden syns en tydlig trend för utkontraktering av tjänster: 90 % av föregångarna svarade att målbilden var att låta ett kommersiellt företag förverkliga ett säkerhetsoperationscenter. I temaintervjuerna berättade organisationerna dock att de också måste ha intern kompetens för att organisationen själv ska kunna agera rätt.

Övervakningen av branschspecifika informationssystem genomförs på samma sätt, i nuläget till stor del tillsammans med antingen samkommunens IKT-aktör eller en kommersiell tjänsteproducent. Även enligt den här målbilden är trenden att tjänsterna utkontrakteras, eftersom 80 % av föregångarna svarade att de vill låta ett kommersiellt företag förverkliga ett bransch-

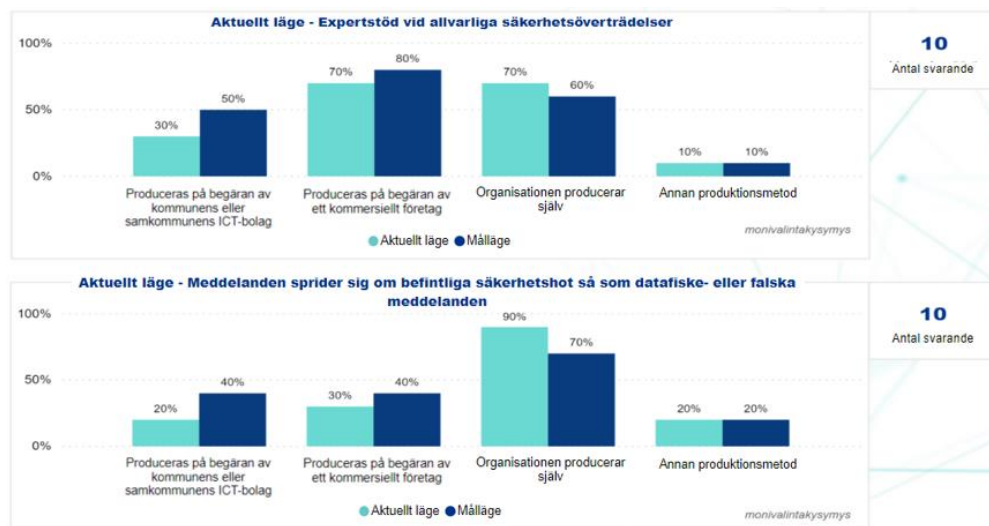
specifikt säkerhetsoperationscenter.

17.5.2021

Vid allvarliga kränkningar av informationssäkerheten ville organisationerna själva vara starkt delaktiga: 60 % svarade att målbilden var att de ville producera tjänsten ensamma eller tillsammans med en extern tjänsteproducent. Trenden går ändå i viss mån mot att utkontraktera tjänsterna, eftersom 70 % av organisationerna i nuläget själva deltar i expertstödet vid allvarliga kränkningar av informationssäkerheten. Även anmälningar om informationssäkerhetshot som håller på att spridas (såsom nätfiske eller falska meddelanden) var ett delområde där organisationerna även i målbilden vill vara starkt delaktiga tillsammans med en utomstående tjänsteproducent.

Webbutbildningarna om digital säkerhet skiljer sig åt i målbilden: där svarade 40 % av föregångarna "Annat produktionssätt". Här finns en betydande skillnad jämfört med nuläget, där 100 % av föregångarna producerar åtminstone en del av webbutbildningarna om digital säkerhet själva. TAISTO-övningarna lyftes fram i temaintervjuerna. Fler liknande, avgiftsfria webbutbildningar önskades. Som orsak till önskemålet uppgavs god tillgång till övningar och prioritering av egna resurser för andra uppgifter.

17.5.2021

Flera kommuners gemensamma, säkra infrastrukturtjänster för datakommunikation följer trenden att organisationerna i mindre utsträckning producerar tjänsterna själva och gynnar utkontraktering. För föregångare var även kommersiella aktörer inom infrastrukturtjänsterna för datakommunikation något populärare än samkommunernas IKT-aktörer.

17.5.2021

3.2 Alla svar

I det här avsnittet behandlas alla respondenters resultat och betydande saker har plockats ut och jämförs med föregångarkommunernas svar.

Bland alla respondenter sköts observation, reaktion och analys av händelser i datakommunikationsnätet, det vill säga säkerhetsoperationscentret, i nuläget tillsammans med antingen samkommunens IKT-aktör (45 %) eller en kommersiell tjänsteproducent (44 %). 41 % uppgav att de deltar eller producerar tjänsterna själva också. I målbilden gynnar trenden utkontraktering av tjänsterna, men skillnaden är liten. Av detta kan man dra slutsatsen att organisationerna vill genomföra informationssäkerhetsövervakningen tillsammans med tjänsteproducenterna. Liksom bland föregångarna kan man av de allmänna svaren dra slutsatsen att organisationerna också vill upprätthålla den interna kompetensen för hur man ska agera vid undantagstillstånd.

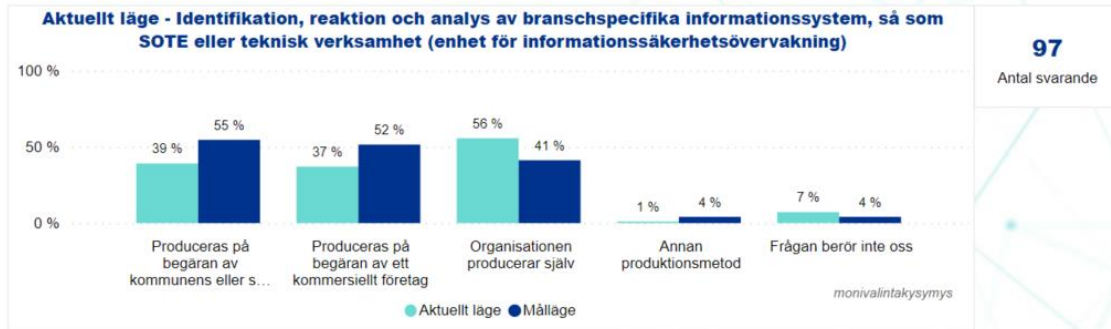

Säkerhetsoperationscenter för branschspecifika informationssystem genomförs i nuläget till stor del i samarbete med antingen samkommunens IKT-aktör (39 %) eller en kommersiell tjänsteproducent (37 %). 56 % uppgav att de åtminstone delvis producerar dessa tjänster själva. Målbilden är intressant, även om organisationen enligt den i mindre utsträckning producerar tjänsten själv. Fördelningen mellan samkommunens IKT-aktörer (56 %) och kommersiella företag (52 %) är mycket jämn. Det är intressant att fördelningen är mycket jämn, medan 100 % av föregångarna ville genomföra ett branschspecifikt säkerhetsoperationscenter uttryckligen med hjälp av ett kommersiellt företag.

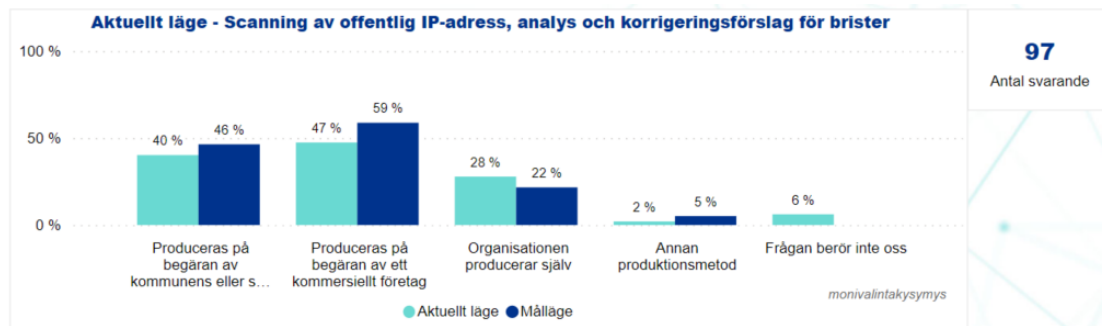

17.5.2021

Hösten 2020 skannades kommunernas offentliga digitala webbtjänster samtidigt som MDB organiserade enkäten och temaintervjuerna. I enkäten betonades organisationernas vilja att genomföra skanningstjänster som producerats av kommersiella aktörer. I synnerhet i målbilden återkommer trenden att organisationerna i mindre utsträckning själva vill genomföra denna tjänst. Skanningstjänsten fungerar som ett bra exempel på den fortlöpande service som kommunerna önskar och som upprepas i målbilden med jämna mellanrum.

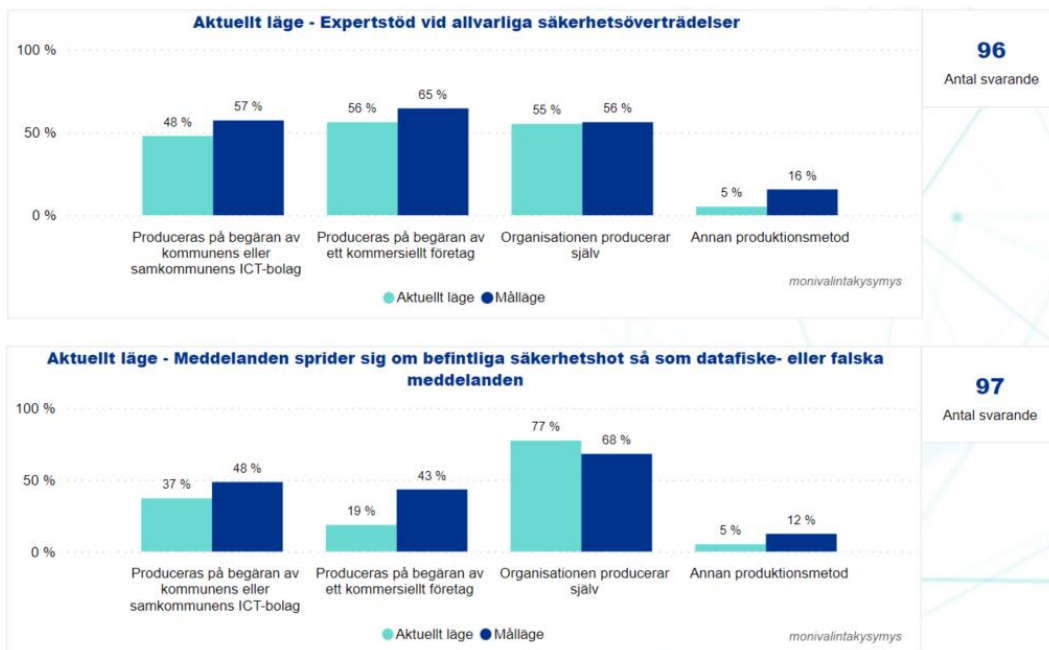

17.5.2021

I stödfunktionerna för allvarliga kränkningar av informationssäkerheten ville organisationerna själva vara starkt delaktiga (55 % i nuläget). Till och med något mer, 56 %, ville producera tjänsten ensamma eller tillsammans med en extern tjänsteproducent i målbilden. Här är ett undantag från trenden, enligt vilken organisationerna i övrigt genom enkäten vill genomföra färre tjänster själva.

Även anmälningar om informationssäkerhetshot som håller på att spridas var ett liknande undantag. Organisationerna vill också vara starkt delaktiga i målbilden (68 %), även om minskningen jämfört med nuläget (77 %) är liten.

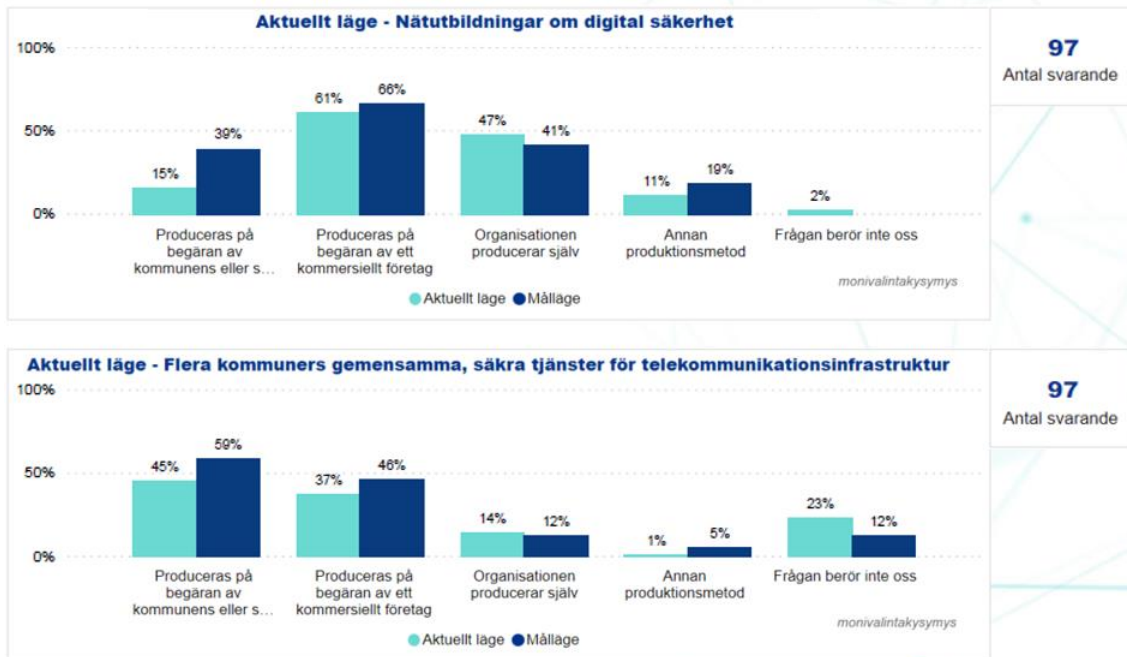
Även webbutbildningar om digital säkerhet är ett intressant delområde. I alla svar är kommersiella aktörer det populäraste alternativet (66 %), men samkommunernas IKT-aktörer fick 39 % och organisationens egen produktion 41 % av svaren. Endast 19 % av alla respondenter valde "Annat produktions sätt", medan 100 % av föregångarna svarade "Annat produktions sätt". Detta kan bero på att alla föregångare deltog i TAISTO-övningarna och även i fortsättningen kunde se en möjlighet till liknande avgiftsfria webbutbildningar.

Flera kommuners gemensamma, säkra infrastruktur tjänster för datakommunikation följer också trenden att organisationerna i mindre utsträckning producerar tjänsterna själva och gynnar utkontraktering. Inom detta delområde var samkommunernas IKT-aktörer (59 %) ett populärare alternativ än kommersiella aktörer (46 %).

17.5.2021

3.3 Trender och lyft

I målbilden vill organisationerna förverkliga färre tjänster själva. Däremot vill de utkontraktera tjänsteproduktionen eller samarbeta med tjänsteproducenter. Jämfört med föregångare, som i något större utsträckning föredrar utkontraktering till kommersiella aktörer, prioriterar alla organisationer som svarat i första hand kommunägda IKT-sammanslutningar med en liten skillnad. Som undantag framkom endast olika stödtjänster, såsom stöd för förebyggande av informationssäkerhetsshot inom kommunerna med hjälp av teknisk övervakning. Kommunerna vill även i fortsättningen delta aktivt i genomförandet av dem.

Webbutbildningarna om digital säkerhet och övningsmiljön för digital säkerhet lyftes fram på ett intressant sätt. Alla föregångare deltog i avgiftsfria webbutbildningar som motsvarade TAISTO-övningar. Av alla respondenter var endast 53 % kommuner som övade på att agera vid informationssäkerhetsincidenter minst en gång om året, medan siffran bland föregångarna var 100 %.

Oberoende av kommunens storlek har alla organisationer för få resurser i nuläget för att sörja för den digitala säkerheten. Genom hela enkäten återspeglas detta genom trenden med utkontraktering. I temaintervjuerna framkom dock organisationernas oro över att den interna kompetensen minskar ytterligare i och med utkontrakteringen, och för detta behövs lösningar.

17.5.2021

